

Jordvernsstrategi

Forfatter: Magne Andreas Buaas Bye
Godkjent av: Finn Aasmund Hobbesland

Gyldig fra: 08.02.2021
Revisjonsfrist: 08.02.2023

Revisjon: 1.1
ID: 3381

Nye Veiers jordvernsstrategi

BAKGRUNN

Nye Veiers oppdrag

Nye Veier AS eies av Samferdselsdepartementet, og ble etablert 1. januar 2016. Nye Veier har ansvaret for en rask, kostnadseffektiv og helhetlig utbygging av trafikksikre riksveier som skal prioriteres bygd på bakgrunn av samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Lover, regelverk og nasjonale føringer

- Lov om jord (jordlova1995) (Loven har til formål å legge forholdene til rette slik at arealressursene kan brukes på den måten som er mest tjenlig for samfunnet og de som har yrket sitt i landbruket.)
- Nasjonal jordvernstrategi - Prop. 127 S (2014–2015) Jordbruksoppgjøret 2015 – endringer i statsbudsjettet 2015 m.m.
- Oppdatering av nasjonal jordvernstrategi - Prop. 1 S (2018–2019) for budsjettåret 2019 — Utgiftskapittel: 1100–1161 Inntektskapittel: 4100–4150, 5576, 5652
- Håndbok N200 Vegbygging (juli 2018) - Statens vegvesen
- Nasjonal transportplan 2018-2029, Meld. St. 33 (2016-2017), Innst. 460 S (2016-2017)

Referanse til NTP 2018 - 2029 om dyrka mark

- Jordvern er en nasjonal interesse som Nye Veier skal vie stor oppmerksomhet i retningslinjer og arbeid.
- Regjeringen vil at det ved planlegging av samferdselsanlegg i størst mulig grad skal unngås å omdisponere dyrka mark.
- I de tilfellene der dette ikke kan unngås, skal det fokuseres på *kvalitet* fremfor *kvantitet*.
- Det er viktig at den beste og mest drivverdige matjorda sikres best mulig

RETNINGSLINJER

- Nye Veier følger statlig politikk for jordvern.
- Nye Veier skal gjøre en konkret vurdering av jordvern opp mot samfunnsøkonomisk lønnsomhet i fbm. planleggingen i prosjektene.
- Nye Veier setter mål om å minimere beslag av dyrka mark i prosjektene på midlertidig og permanent basis
- Nye Veier rapporterer på omdisponering av arealer i selskapets årsberetning, hvor også jordvernets betydning for oppnåelsen av FNs bærekraftsmål synliggjøres.
- Nye Veier stiller tydelige krav til håndtering og mellomlagring av landbruksjord i kontraktene slik at kvaliteten på jord og landbruksareal opprettholdes best mulig.
- Nye Veier stiller krav i kontraktene med entreprenør om å unngå spredning av planteskadegjørere/sykdommer og følger opp utføring i byggefasen.

- Nye Veier stiller krav til landbruksfaglig kompetanse under prosjektering, utføring og etterkontroll av anleggstiltak som berører landbruksareal.
- Nye Veier stiller krav om utarbeidelse av matjordplan før anleggsarbeider igangsettes

Vurdering av behov for kompenserende tiltak

- Behov for kompenserende tiltak vurderes når dyrka mark brukes til veiareal
- Den landbruksfaglige utredningen, herunder kartlegging og registrering av driftsforhold og arealer, skal peke på mulige kompenserende tiltak.
- Eventuelle tiltak gjennomføres på bakgrunn av en kost/nytte-vurdering med mål om størst mulig nytteverdi for samfunnet

HVORDAN GJØR VI DET?

Tidlig planlegging

- Minimalt beslag av jordbruksjord er et krav og mål i planleggingen av veiprosjektene.
- Jordvern skal være et tema i tidlig planfase for nye veianlegg.
- Jordvern er en del av naturressurs-temaet som vurderes i konsekvensutredningen i planfasen
- Vektlegge og prioritere dialog med relevante interesseorganisasjoner innenfor landbruket
- Veiene søkes planlagt slik at det ikke tilrettelegges for kryss med mulig tilhørende næringsområder i land-/jordbruksområder.
- Landbruksfaglig utredning gjennomføres under planlegging av prosjektet. Basert på vedtatt kommunedelplan kartlegges driftsforhold og situasjon på potensielt berørt landbruksareal, herunder også avdekking av egnede arealer for nydyrking/kvalitetsforbedring mm.

Reguleringsarbeidet i kommunene

- Ved utarbeidelse av reguleringsplaner vektlegger Nye Veier å redusere beslag av jordbruksjord.
- Samspill mellom offentlige aktører er nødvendig for å finne praktiske løsninger som reduserer beslaget av dyrka mark.
- Nye Veier vil legge vekt på konklusjonene fra den landbruksfaglige utredningen og vurdere foreslåtte tiltak inn i reguleringsarbeidet.

Anleggsarbeidet

- Nye Veier vil legge vekt på konklusjonene fra den landbruksfaglige utredningen og vurdere foreslåtte tiltak i fbm. anleggsgjennomføringen
- Jordbruksareal som brukes midlertidig i anleggsperioden skal istandsettes så produksjonsnivået gjenoppnås raskest mulig. Landbruksfaglig kompetanse skal benyttes.
- Reduksjon av midlertidig og permanent jordbruksbeslag skal legges inn som prestasjonsmål ovenfor totalentreprenøren i prosjekter hvor større jordbruksareal berøres.
- Totalentreprenøren skal søke gode, robuste og praktiske løsninger ovenfor grunneiere og forpaktere. Dette gjelder både midlertidig og permanent beslag av jordbruksareal.
- Tilstrebe å benytte frøblandinger som gir gode forhold for pollinerende insekter ved istandsetting etter endt anleggsarbeid

Drift av motorveien

- Legge vekt på konklusjonene og vurdere foreslåtte tiltak fra den landbruksfaglige utredningen inn i planen for drift av veien.
- Redusere bruken av sprøytemidler som har negativ virkning for landbruksareal
- Redusere bruken av salt som har negativ innvirkning på landbruksareal

Relaterte dokumenter:

 Håndbok N200 Vegbygging

 Lov om jord (jordlova)

 Nasjonal jordvernstrategi (Prop. 127 S (2014-2015))

 Nasjonal transportplan 2018-2029